EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.6.2024
COM(2024) 597 final

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se stanoví, že Rumunsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 18. června 2021

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se stanoví, že Rumunsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 18. června 2021

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 126 odst. 8 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle článku 126 Smlouvy se členské státy vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.

(2) Pakt o stabilitě a růstu vychází z cíle zdravých veřejných financí, které jsou prostředkem k posílení podmínek pro cenovou stabilitu a pro silný udržitelný růst, jenž přispívá k vytváření nových pracovních míst. Pakt o stabilitě a růstu zahrnuje nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku[1], které bylo přijato s cílem urychleně odstranit nadměrné schodky veřejných financí.

(3) Dne 3. dubna 2020 přijala Rada na doporučení Komise rozhodnutí (EU) 2020/509 podle čl. 126 odst. 6 Smlouvy o fungování EU o existenci nadměrného schodku v Rumunsku z důvodu plánovaného nedodržení kritéria schodku podle Smlouvy o fungování EU v roce 2019 a vydala doporučení podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU s cílem odstranit nadměrný schodek veřejných financí nejpozději do roku 2022. S ohledem na hluboký pokles hospodářské činnosti v souvislosti s pandemií COVID-19 přijala Rada dne 18. června 2021 revidované doporučení Rumunsku podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU[2].

(4) Dne 18. června 2021 Rada Rumunsku doporučila odstranit nadměrný schodek nejpozději do roku 2024. Konkrétně ve svém doporučení ze dne 18. června 2021 podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU Rada Rumunsku doporučila snížit svůj celkový schodek vládního sektoru na 8,0 % HDP v roce 2021, 6,2 % HDP v roce 2022, 4,4 % HDP v roce 2023 a 2,9 % HDP v roce 2024. To bylo v souladu s

---

1 Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6).

2 Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku Rumunska jsou k dispozici na internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/ongoing-excessive-deficit-procedures/romania_en

nominální mírou růstu čistých primárních veřejných výdajů ve výši 3,4 % v roce 2021, 1,3 % v roce 2022, 0,9 % v roce 2023 a 0,0 % v roce 2024. Doporučení odpovídalo roční strukturální korekci ve výši 0,7 % HDP v roce 2021, 1,8 % HDP v roce 2022, 1,7 % HDP v roce 2023 a 1,5 % HDP v roce 2024. V doporučení bylo dále uvedeno, že by Rumunsko mělo plně provést opatření již přijatá pro rok 2021 a upřesnit a provést dodatečná opatření, která jsou nezbytná k dosažení odstranění nadměrného schodku do roku 2024. Ke snížení schodku veřejných financí měly být použity veškeré neočekávané zisky. Rada ve svém doporučení stanovila Rumunsku lhůtu do 15. října 2021, aby přijalo účinná opatření a v souladu s čl. 3 odst. 4a nařízení (ES) č. 1467/97 podalo alespoň každých šest měsíců zprávu o pokroku dosaženém při provádění doporučení, a to dokud nebude nadměrný schodek napraven.

(5) Dne 24. listopadu 2021 dospěla Komise k závěru, že Rumunsko přijalo účinná opatření v reakci na doporučení ze dne 18. června 2021 podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU a dospěla k závěru, že v tomto okamžiku nejsou v rámci postupu při nadměrném schodku nutné žádné další kroky. Od té doby Rumunsko podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU splnilo doporučení ze dne 18. června 2021 vzhledem ke skutečnosti, že dosáhlo příslušných cílů stanovených pro celkový schodek vládního sektoru v letech 2021 a 2022. Na základě údajů o výsledku rozpočtu potvrzených Eurostatem se schodek sektoru vládních institucí Rumunska snížil ze 7,2 % HDP v roce 2021 na 6,3 % HDP v roce 2022. Původní odhad na rok 2022 (oznámený a potvrzený v souvislosti s oznámením v rámci postupu při nadměrném schodku z jara 2023) činil 6,2 % HDP, což je v souladu s cílem celkového schodku vládního sektoru doporučeným Radou. Postup při nadměrném schodku proto zůstal pozastaven. Strukturální schodek se však v roce 2021 snížil o 1,2 procentního bodu HDP a v roce 2022 o 0,4 procentního bodu HDP, což je porovnatelné s doporučenou korekcí ve výši 0,7 procentního bodu v roce 2021 a 1,8 procentního bodu HDP v roce 2022. Kumulativní strukturální korekce v letech 2021–2022 byla proto nižší než doporučená. Růst čistých primárních výdajů navíc dosáhl 7,4 % v roce 2021 a 15,0 % v roce 2022, což výrazně přesahuje cíle stanovené v doporučení Rady.

(6) Od přijetí doporučení Rady ze dne 18. června 2021 byla hospodářská výkonnost Rumunska v zásadě v souladu s prognózami Komise. V období 2021–2023 byl růst reálného HDP víceméně v souladu s projekcemi obsaženými v pracovním dokumentu útvarů Komise ze dne 2. června 2021, a to navzdory makroekonomickým otřesům, k nimž mezitím došlo (zejména útočná válka Ruska proti Ukrajině a následný energetický šok). Odhaduje se, že mezera výstupu v roce 2023 byla méně záporná, než se předpokládalo v červnu 2021. Růst veřejných příjmů byl navíc mnohem rychlejší, než se předpokládalo, a to především kvůli vysoké inflaci, ale také s ohledem na dopad skladby růstu reálného HDP s vysokým podílem daní. Celkově makroekonomický vývoj nemůže ospravedlnit výrazně horší fiskální výsledky ve srovnání s doporučením Rady z června 2021, i když by při výrazně přísnější fiskální politice byl růst HDP pravděpodobně nižší.

(7) Nové posouzení opatření, které Rumunsko přijalo k odstranění nadměrného schodku do roku 2024 v reakci na doporučení Rady ze dne 18. června 2021, vede k následujícím závěrům:

– Na základě údajů o výsledku rozpočtu oznámených Rumunskem a potvrzených Eurostatem se schodek veřejných financí Rumunska v roce 2023 zvýšil na 6,6 % HDP, což je mnohem více než hodnota 4,4 % HDP doporučená Radou a plánovaná Rumunskem v jeho konvergenčním programu z roku 2023. Hlavním důvodem této odchylky byla skutečnost, že vládní výdaje nadále rostly velmi vysokým tempem, a to zejména v důsledku sociálních transferů, úrokových plateb, výdajů na zboží a služeb a kapitálových výdajů. Celkový schodek vládního sektoru v roce 2023 rovněž ovlivnilo statistické zaznamenávání plateb navýšení mezd ve veřejném sektoru (0,5 % HDP), které bylo důsledkem soudních rozhodnutí.

– V roce 2023 bylo fiskální úsilí mnohem nižší, než doporučila Rada. Strukturální saldo Rumunska zůstalo v roce 2023 víceméně beze změny (zhoršilo se o 0,1 % HDP), což je výrazně pod cílem zlepšení o 1,7 % HDP, který doporučila Rada. Růst čistých primárních výdajů (očištěný o opatření fiskální politiky na straně příjmů) byl mnohem vyšší, než bylo doporučeno v roce 2023, přičemž dosáhl téměř 12 % oproti cíli ve výši 0,9 % doporučenému Radou.

– V letech 2022 a 2023 vedl silný růst reálného a nominálního HDP k velice silnému nárůstu veřejných příjmů (20,8 % v roce 2022 a 14,2 % v roce 2023), což je mnohem více, než se předpokládalo v době vydání doporučení Rady v červnu 2021. Většina neočekávaných zisků na straně příjmů však byla v obou letech namísto ke snížení rozpočtového schodku použita k financování dodatečných výdajů.

– Podle prognózy Komise z jara 2024 se schodek veřejných financí v roce 2024 zvýší na 6,9 % HDP. Míra zadlužení by se měla do konce roku 2024 zvýšit na 50,9 % HDP (z 48,8 % na konci roku 2023). Stejně jako v předchozích letech odráží předpokládané zvýšení schodku veřejných financí v roce 2024 vysoký růst běžných veřejných výdajů. Předpokládá se, že výdaje na mzdy ve veřejném sektoru výrazně porostou, což odráží nedávný diskreční nárůst mezd v odvětví vzdělávání, zdravotnictví a obrany. Přepočet důchodů v souvislosti s důchodovou reformou si v letech 2024 a 2025 vyžádá krátkodobé náklady – reforma však následně ve střednědobém a dlouhodobém horizontu přinese velké úspory, bude-li plně provedena.

– Očekává se, že růst veřejných příjmů v roce 2024 překročí růst nominálního HDP, což odráží úsilí o zlepšení výběru daní prostřednictvím digitalizace daňového systému a dopad balíčku opatření zvyšujících příjmy přijatého na podzim 2023, který by měl navýšit veřejné příjmy přibližně o 1 % HDP. Hlavními součástmi balíčku jsou vyšší zdanění právnických osob, zejména u mikropodniků, vyšší zdanění fyzických osob v důsledku částečného zrušení preferenčních daňových úlev ve stavebnictví a zemědělství, odstranění snížených sazeb DPH u vybraného zboží a služeb, vyšší spotřební daně a zvláštní daň z obratu bank a nadnárodních společností.

(8) Tyto skutečnosti vedou k závěru, že reakce Rumunska na doporučení Rady ze dne 18. června 2021 je nedostatečná. Rumunsko nedosáhlo cíle celkového schodku vládního sektoru v roce 2023 a neočekává se, že by do roku 2024 nadměrný schodek odstranilo. Fiskální úsilí výrazně zaostávalo za doporučením Rady, a čisté primární výdaje rostly mnohem rychleji, než bylo doporučeno,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Rumunsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 18. června 2021.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Rumunsku.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně